

REGULAMENT
privind ajutorul de stat destinat să remedieze
o perturbare gravă a economiei

Prezentul Regulament transpune art.107 alin.(3) lit. b) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și transpune parțial Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea privind sectorul bancar”) (2013/C 216/01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 216 din 30 iulie 2013, Comunicarea Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar (2009/C 72/01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C72 din 26 martie 2009, Comunicarea Comisiei – Recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimumul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței (2000/C 10/03), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 10 din 15 ianuarie 2009, Comunicarea Comisiei – Cadrul comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (2009/C 83/01) și Comunicarea Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele (2009/C 195/04).

Secțiunea 1. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament se aplică ajutorului destinat să remedieze o perturbare gravă a economiei declarate de Parlamentul, Președintele, Guvernul Republicii Moldova sau Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară.

2. Ajutoarele de stat destinate să remedieze o perturbare gravă a economiei pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal, în conformitate cu art.5 alin.(1) lit. a) din Legea nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de prezentul Regulament.

3. Perturbarea gravă a economiei reprezintă o situație de criză, o stare de dificultate a activităților economice, o schimbare bruscă în activitatea economică concretizată în ruperea echilibrului economic, manifestată mai ales dintre producție și consum, dintre cerere și ofertă, cu efecte directe asupra prețurilor, gradului de folosire a factorilor de producție, dereglarea sistemului financiar al țării etc.

4. Ajutoarele de stat destinate să remedieze o perturbare gravă a economiei pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial normal doar

dacă, perturbările grave ale economiei afectează întreaga economie a statului, nu numai economia dintr-o regiune sau o parte a teritoriului.

5. Ajutoarele de stat destinate să remedieze o perturbare gravă a economiei pot fi orientate spre un sector al economiei, dacă există riscul că criza din sectorul dat, datorită gradului înalt de interdependență, poate avea un impact imediat asupra întregii economii naționale.

6. Ajutoarele de stat destinate să remedieze o perturbare gravă a economiei, trebuie să corespundă următoarelor principii:

- a) să stabilească cu grijă beneficiarii, pentru a putea realiza în mod eficient obiectivul de remediere a unei perturbări grave a economiei,
- b) să fie proporționale cu dificultatea cu care se confruntă beneficiarii, neadoptând alte măsuri decât cele necesare pentru atingerea obiectivului, și
- c) să fie concepute în așa fel, încât să reducă la minimum efectele colaterale negative asupra concurenților, asupra altor sectoare sau respectării acordurilor internaționale.

7. Sprijinul statului în temeiul prezentului Regulament se realizează pentru o perioadă limitată de timp necesară pentru remedierea perturbării grave a economiei.

8. Ajutoarele de stat destinate să remedieze o perturbare gravă a economiei se acordă, de regulă, sub formă de schemă de ajutor. Ajutoarele individuale destinate să remedieze o perturbare gravă a economiei se acordată dacă există o relevanță sistemică.

9. Ajutorul individual pentru întreprinderile în dificultate ca urmare a perturbării grave a economiei, se acordă cu respectarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea beneficiarilor aflați în dificultate.

Secțiunea 2. Ajutoarele de stat acordate în sectorul financiar pentru remedierea perturbărilor grave ale economiei

10. Pentru a remedia o perturbare gravă a economiei beneficiarii din sectorul financiar, înregistrate în Republica Moldova, pot beneficia de măsuri de sprijin mai favorabile decât cele acordate în condiții normale.

11. Ajutorul de stat nu trebuie să depășească minimumul necesar și nu trebuie să permită beneficiarului să se implice în strategii comerciale agresive sau să își dezvolte domeniul de activitate și nici nu trebuie să fie utilizat în alte scopuri care ar duce la denaturarea excesivă a concurenței. Beneficiarii ar trebui să își aducă o contribuție cât mai importantă, în măsura posibilului, recurgând la propriile mijloace, inclusiv la participarea sectorului privat.

12. În general, cu cât contribuția inițială este mai mică, cu atât este mai necesară o contribuție mai mare a acționarilor într-o etapă ulterioară, fie sub forma conversiei contribuției statului în acțiuni ale beneficiarului din sectorul financiar și/sau sub forma unor măsuri compensatorii suplimentare, care să limiteze denaturarea concurenței.

13. Atunci când un beneficiar din sectorul financiar a beneficiat de ajutor de stat, furnizorul trebuie să prezinte un plan de viabilitate sau un plan de restructurare, în vederea confirmării sau restabilirii viabilității pe termen lung a beneficiarului din sectorul financiar, fără să se bazeze în continuare pe ajutoare de stat.

14. În cadrul evaluării planurilor de restructurare, Consiliul Concurenței va lua în considerare respectarea următoarelor cerințe:

- a) asigurarea restabilirii viabilității pe termen lung a beneficiarului din sectorul financiar, în cauză,
- b) asigurarea menținerii unui nivel minim al ajutorului, precum și a unei participări private substanțiale la costurile restructurării,
- c) asigurarea faptului că în urma acordării ajutorului de stat nu se produce o denaturare excesivă a concurenței și nu rezultă beneficii nejustificate.

15. Acordarea ajutorului de stat trebuie să fie însoțită, în măsura posibilului, de o repartizare adecvată a obligațiilor și de măsuri destinate să minimizeze denaturarea concurenței, care, pe termen mai lung, ar slăbi fundamental structura și funcționarea pieței în cauză.

16. Schemele de ajutor de stat acordate de Banca Națională a Moldovei sub formă de garanții financiare și lichidități trebuie să fie limitate la băncile care nu au un deficit de capital. În cazul în care o bancă ce se confruntă cu un deficit de capital are nevoie urgentă de lichidități, se va notifica Consiliului Concurenței ca ajutor individual.

17. Recapitalizările și măsurile privind activele depreciate, inclusiv garanțiile pentru active, sunt în mod normal acordate pentru a acoperi un deficit de capital.

18. Furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte un plan de majorare a capitalului, înainte de prezentarea unui plan de restructurare sau ca parte integrantă a acestuia. Planul de majorare a capitalului ar trebui să cuprindă, în special, măsuri de majorare a capitalului întreprinse de către bancă și eventuale măsuri de repartizare a sarcinilor în rândul acționarilor și creditorilor subordonați băncilor.

19. Consiliul Concurenței va examina ajutoarele de stat pentru restructurarea beneficiarului din sectorul financiar în condițiile perturbărilor grave ale economiei, luând în considerare rolul sistemic al sectorului financiar pentru întreaga economie, în următoarele condiții:

a) planul de restructurare va trebui să includă un diagnostic complet al problemelor beneficiarului din sectorul financiar. În vederea elaborării unor strategii durabile pentru restabilirea viabilității, beneficiarii din sectorul financiar ar trebui, în consecință, să simuleze situații de criză. De asemenea, beneficiarii din sectorul financiar vor trebui, dacă este cazul, să anunțe activele depreciate;

b) având în vedere scopul fundamental de realizare a stabilității financiare, se va acorda o atenție specială elaborării unui plan de restructurare, și, în special, asigurării unui calendar suficient de flexibil și de realist al etapelor necesare de punere în aplicare. În cazul în care punerea în aplicare imediată a măsurilor

structurale nu este posibilă din cauza circumstanțelor legate de piață, ar trebui luate în considerare garanții comportamentale intermediare;

c) Consiliul Concurenței va aplica principiul de bază al repartizării adecvate a obligațiilor între furnizori și beneficiari, ținând cont de situația de ansamblu a sectorului financiar. În cazul în care repartizarea obligațiilor nu este posibilă imediat din cauza situației pieței la momentul salvării, acest proces trebuie realizat într-o etapă ulterioară de punere în aplicare a planului de restructurare;

d) măsurile de limitare a denaturării concurenței de către un beneficiar ar trebui elaborate într-un mod, care să limiteze producerea oricărui dezavantaj altor instituții financiare, luând în considerare faptul că natura sistemică a crizei poate necesita o intervenție de mare amploare în acest sector;

e) furnizarea de ajutor suplimentar pe parcursul perioadei de restructurare ar trebui să constituie o posibilitate, în cazul în care este justificată de motive legate de stabilitatea financiară. Orice ajutor suplimentar ar trebui să se limiteze la minimumul necesar pentru asigurarea viabilității.

20. Ajutorul de stat acordat pentru lichidarea instituțiilor financiare în criză pot fi considerate ajutoare compatibile. Furnizorul trebuie să prezinte un plan pentru lichidarea a instituției financiare.

21. Consiliul Concurenței va evalua compatibilitatea ajutorului de stat pentru lichidare pe baza aceluiași criterii aplicate ca și cele pentru ajutorul de restructurare. La evaluarea compatibilității ajutorului de stat se va lua în considerare următoarele aspecte: limitarea costurilor de lichidare, limitarea denaturării și repartizarea sarcinilor.

22. Vânzarea unei instituții financiare în cursul unei proceduri de lichidare poate cuprinde elemente de ajutor de stat în favoarea cumpărătorului. 23. Pentru a se asigura că nu se acordă niciun ajutor cumpărătorilor întregii instituții financiare sau a unei părți a acesteia ori entităților vândute, este important să se respecte următoarele criterii:

- 1) procesul de vânzare ar trebui să fie deschis și nediscriminatoriu;
- 2) vânzarea ar trebui să se desfășoare în condițiile pieței;
- 3) instituția financiară sau statul, în funcție de structura aleasă, ar trebui să maximizeze prețul de vânzare al activelor și pasivelor în cauză;

24. În cazul când se constată că s-a acordat un ajutor cumpărătorului, Consiliul Concurenței va evalua separate compatibilitatea acestui ajutor.

25. Beneficiarilor din sectorul financiar, li se pot aplica măsuri structurale, precum:

a) să dezinvestească filiale sau sucursale, portofolii ale clienților sau ale unităților operaționale sau să întreprindă alte măsuri de acest gen;

b) impunerea unei limite privind extinderea beneficiarului din sectorul financiar în unele domenii de activitate sau zone geografice.

26. În cazul în care găsirea unui cumpărător pentru filiale sau pentru alte activități sau active se dovedește, în mod obiectiv, dificilă, Consiliul Concurenței va prelungi perioada pentru punerea în aplicare a măsurilor respective, dacă există un calendar obligatoriu de reducere a volumului activităților. Perioada pentru punerea în aplicare a măsurilor structurale nu trebuie să depășească cinci ani.

27. Ajutorul de stat nu trebuie utilizat în detrimentul concurenților, care nu beneficiază de măsuri de sprijin similară, și pentru un interval cuprins între trei ani și pentru întreaga durată a perioadei de restructurare trebuie să rămână în vigoare următoarele restricții:

a) instituțiile financiare nu trebuie să utilizeze ajutorul de stat pentru achiziționarea de întreprinderi concurente;

b) în cazul în care impunerea realizării de dezinvestiții și/sau interzicerea achizițiilor nu sunt adecvate, se poate accepta instituirea de către furnizor a unui mecanism de recuperare a unei părți din ajutor, după ce aceasta și-a restabilit viabilitatea;

c) ajutorul de stat nu poate fi folosit pentru a oferi condiții (de exemplu, în ceea ce privește ratele sau garanțiile) care nu pot fi îndeplinite de concurenții care nu beneficiază de ajutor de stat;

d) instituțiile financiare nu trebuie să invoce ajutorul de stat drept un avantaj competitiv atunci când fac publicitate ofertelor lor financiare.

28. În scopul verificării corectitudinii aplicării planului de restructurare furnizorul va prezenta rapoarte periodice detaliate. Primul raport trebuie transmis Consiliului Concurenței nu mai târziu de șase luni de la aprobarea planului de restructurare.

Secțiunea 3. Ajutorul de stat acordat întreprinderilor din sectorul real al economiei în contextul perturbării grave a economiei

29. Pentru a depăși o perturbare gravă a economiei, întreprinderile din sectorul real ar putea beneficia de măsuri de sprijin mai favorabile decât cele acordate în condiții normale, cu respectarea următoarelor cerințe:

a) ajutorul este acordat sub forma unei scheme de ajutor;

b) ajutorul este acordat întreprinderilor care nu erau în dificultate la data declarată a începerii perturbării grave a economiei;

c) ajutorul nu este ajutor pentru export sau ajutor care favorizează produsele interne față de cele importate;

d) ajutorul este acordat până la o dată determinată;

e) înainte de acordarea ajutorului, furnizorul obține o declarație în scris sau în forma electronică de la întreprinderea în cauză cu privire la orice ajutor de minimis și orice ajutor acordat conform acestei măsuri;

f) această schemă de ajutor nu se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției primare de produse agricole determinate conform anexei nr.1 la Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat. Aceasta se poate aplica întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul transformării și comercializării produselor agricole, cu excepția cazului în care valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau cantității unor astfel de produse achiziționate de la producătorii primari sau, puse pe piață de întreprinderile în cauză sau, cu excepția cazului în care ajutorul este condiționat de transferul parțial sau total al acestuia către producătorii primari;

g) ajutorul este necesar pentru lansarea unui nou proiect de importanță deosebită; pentru proiectele existente, ajutorul poate fi acordat în cazul în care devine necesar pentru continuarea proiectului, din cauza noii situații economice.

30. Măsurile de ajutor prevăzute de prezentul Regulament, nu pot fi cumulate cu ajutoarele care fac obiectul Regulamentului privind ajutorul de minimis, pentru aceleași costuri eligibile.

31. Măsurile de ajutor acordate în temeiul prezentului Regulament pot fi cumulate cu alte tipuri de ajutor compatibil sau cu alte forme de finanțare, cu condiția să fie respectate intensitățile maxime ale ajutorului indicate în actele normative ale Plenului Consiliului Concurenței pe categorii de ajutoare, adoptate conform art.5 din Legea nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat.

Secțiunea 4. Dispoziții finale

32. Furnizorul va prezenta rapoarte periodice, cel puțin o dată pe an, cu privire la funcționarea oricărei scheme autorizate. Aceste rapoarte trebuie să conțină, de asemenea, informații privind fiecare instituție financiară care face obiectul unei lichidări (cu privire la evoluțiile procesului de lichidare pentru fiecare bancă în curs de lichidare, precum și un raport final la sfârșitul procedurii de lichidare).

33. Deciziile asupra notificărilor prezentate pentru acordarea ajutoarelor de stat pentru remedierea perturbărilor grave ale economiei se adoptă de către Plenul Consiliului Concurenței în termen restrâns.

34. Evidența ajutoarelor de stat acordate în conformitate cu prevederile prezentului Regulament se va realiza, în conformitate cu cerințele Regulamentului privind Registrul ajutoarelor de stat. O dată la șase luni furnizorul de ajutor de stat va prezenta Consiliului Concurenței raportul privind acordarea ajutoarelor de stat destinat să remedieze o perturbare gravă a economiei.

35. Deciziile Plenului Consiliului Concurenței cu privire la notificările Băncii Naționale a Moldovei vor fi făcute publice în termenul și în modul coordonate cu Banca Națională a Moldovei.